

ærede Medlem vil, paa Kjøbenhavn, da skal der fra min Side ikke blive mindste Modstand mod det af ham forelagte Lovforslag, men som det nu er, tror jeg, at det gaar meget videre, end det baade er berettiget og forstandigt at gaa. — Med Hensyn til Enteltstederne skal jeg kun tillade mig at udtale følgende. Jeg ser heller ikke, hvorfor Lovforslaget netop er indskrænket til Haandværkere og Arbeidsmand. Er der overhovedet en Forpligtelse for en Kommune til at sørge for den Husvilde, der ikke selv kan skaffe sig en passende Bolig, da ser jeg ikke rettere, end at denne Forpligtelse er tilstede ligeoverfor Enhversomhelst, naar han er kommen i det Tilfælde, som Lovforslaget forudsætter. Men have ærede Medlemmer lagt Mærke til, at saaledes som Lovforslaget er redigeret, kan det næsten synes at indeholde en Truffelse til og maasse en Præmie for leetindige Egteskaber? Thi der forlanges ikke, at det skal være en Familie, der har boet i Byen over et Aar; men der forlanges, at enhver gift Person, som har boet i Kommunen over et Aar, skal have Ret til, naar han ikke kan skaffe sig en passende Bolig for en Sjettedel af sin Indtægt, at forlange, at Overigheden skal skaffe ham en saadan. Det er altsaa for Fremtiden ikke nogen Fordring, man kan stille til en Mand, da forinden han indlader sig paa at stifte Familie, skal han vide, at det paaligger ham at skaffe i alt Fald en Bolig for Familien, men dette kan han efter nærværende Lovforslag ganske rolig lade Overigheden om. Hvad forstås der desuden her ved „Overigheden“? Er det i sin Ordren ene og alene at overlade Sagen til Overigheden? Man skyder aldeles hele den kommunale Bestyrelse til Side, uagtet det her dreier sig om et Anliggende, som i højeste Maade baade direkte og indirekte kan komme til at interessere Kommunen. Her findes ikke et Ord om, at Byraadet eller Kommunalbestyrelsen har Noget med denne Sag at gjøre. Nei, det er Overigheden, det vil altsaa med andre Ord sige Borgmesteren eller Byfogden, og naar han finder det rigtig, skal han lade Boligen opføre for Kommunens Regning. Dette er dog, forekommer det mig, ogsaa noget vel stvot, medens den hele Myndighed paa Landet efter Loven af 4de Juli 1850 maa siges at ligge hos Sogneraadet, naar Taleren er om Opførelsen af Bygningen og dens Indretning. Det ærede Medlem vil altsaa ogsaa i den Henseende se, at der er en meget betydelig Forskjel paa det Lovforslag, som han her har forelagt os, og den Grundsetning, som er nedlagt i Loven af 4de Juli 1850, og som jeg for Øvrigt heller ikke vil benægte, kan have sine store Betænkneligheder; men Loven er maasse nødvendig, og man maa da i alt Fald give efter for Nødvendigheden. Det vil neppe heller være de ærede Medlemmer ubekjendt, at den Ret, som blev givet ved Loven af 4de Juli 1850, er en af dem, der ere meget ilde sette af de kommunale Bestyrelser paa Landet.

Og hvorfor? Fordi den, ved Siden af at være nødvendig i visse enkelte Tilfælde, i andre Tilfælde aabner Leilighed til Paatrængenhed og Fordringer fra Trængendes Side, som man ellers ikke vilde eller troede at burde gaa ind paa. Jeg gjentager altsaa, at dersom Loven kan komme til at foreligge i en saadan Skikkelse, at den i alt Fald væsentlig — jeg siger ikke „aldeles“, fordi der jo er Forskjel mellem Forholdene i Kjøbstæderne og paa Landet — kommer til at svare til den Tanke, der har fundet sit Udtryk i Loven af 4de Juli 1850, skal jeg for mit Vedkommende gjerne være med til at søge at skaffe den Anvendelse for Kjøbstæderne og Kjøbenhavn, thi jeg erkjender, at der i den omhandlede Henseende mangler en Lovgivning for disse Dele af Landet.

Winther: Der have vi jo dog allerede en nyttig Frugt af Lovforslagets Fremkomst, idet vi have hørt den sidste Udtalelse af den ærede Minister; dette kan jeg altsaa være tilfreds med at have hørt udtale. Hvad angaar det Strids spørgsmål, hvorvidt det er et forskjelligt Princip, der ligger i Loven af 4de Juli 1850 og i dette Lovforslag, da kan jeg ikke ongive min Paastand ligeoverfor den ærede Minister og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Kimestad), thi det er ganske vist, at i Lovens Ord er det ikke udtrykt paa den Maade, at det er den enkelte Mand, der har denne Rettighed; men der kan ikke være nogen fornuftig Mening med at have givet Loven, naar det ikke var Hensigten, at der, hvor der paavises at være et Trængstilsælde til Stede, skulde Trangen afhjælpes. Naar dette ikke er Meningen med Loven, er den ikke Andet end Blaar i Dinene. Det er desuden i Mæret 1850 forud for Lovens Givelse udtalt under Lovens Behandling, at det var Meningen deraf. Allerede det for Kjøbstædernes Vedkommende at faae de Regler gjorte gjældende, som gjælde for Landet, vilde være et Fremstridt, siden den ærede Minister erkjender, at der er en Mangel til Stede i Lovgivningen i saa Henseende. Jeg skal tillade mig at bemærke, hvorfor jeg her har sat „Overighed“ og skudt Kommunalbestyrelsen i Baggrunden. Jeg skal da gjøre opmærksom paa, at naar der i Lovforslaget henvises til, at Fremgangsmaaden skal være den samme, som er bestemt i Loven af 4de Juli 1850 i §§ 2 og 3, saa faar Kommunalbestyrelsen ogsaa en vis Medvirkning; men den endelige Afgjørelse maa ligge et andet Sted, thi det er netop ligeoverfor Kommunens Interesse, at den enkelte Mand's Rettigheder skal haandhæves, og derfor kan man ikke overlade Sagen alene til Kommunalbestyrelsen. Det blev ogsaa i sin Tid med stor Styrke gjort gjældende, at det var af Bigtighed, at det blev Overigheden, der fik den endelige Afgjørelse i saadanne Sager. Nu siger den ærede Minister, at han har Lov om, hvorvidt det er rigtig at fremkomme med et Lovforslag i den Ud-